

Developing Innovative and Attractive CVET programmes in industrial shoe production

Manual pentru Instruirea Tutorilor - Managementul Sănătății și Securității în Muncă

IO 3

Acest proiect a fost finanțat cu sprijinul Comisiei Europene.
Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru elaborarea acestei publicații nu
constituie o aprobare a conținutului, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu
poate fi trasă la răspundere pentru orice utilizare a informațiilor conținute în aceasta.

Co-finanțat de către
Programul Erasmus+
al Uniunii Europene

Această lucrare este atribuită sub Licența Internațională Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0. Pentru a vizualiza o copie a acestei licențe, vizitați <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/> sau trimiteți o scrisoare către Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, SUA.

Datele proiectului:

Programul: Erasmus+

Titlul proiectului: Developing Innovative and Attractive CVET programmes in industrial shoe production

Acronim: DIA-CVET

Proiect 2020-1-DE02-KA202-007600

Durata: 01.09.2020- 31.08.2023

Website: www.dia-cvet.eu

Editori: Andreas Saniter

Authori: DE: Sabina Krebs, Tatjana Hubel (PFI Pirmasens);
Klaus Ruth, Andreas Saniter, Vivian Harberts (ITB);
PT: Rita Souto, Cristina Marques (CTCP), Fátima Martins,
Ricardo Sousa (CFPIC), André Fernandes (CARITÉ);
RO: Aura Mihai, Bogdan Sarghie, Arina Seul (TU Iasi).

Cuprins

1	Introducere	3
1.1	Obiectivele Proiectului DIA-CVET	3
1.2	Manuale pentru Ghidarea Tutorilor și Formatorilor	3
1.3	Raportați formarea la procesul de afaceri al producției industriale de încălțăminte	3
2	Managementul Sănătății și Securității	5
2.1	Introducere	5
2.2	SSM și Strategiile Companiei	6
2.3	Managementul SSM.....	7
2.4	Cadrul Legal în Promovarea SSM.....	9
2.5	Serviciile SSM	9
2.6	Sistemul de Management al Prevenției	17
2.7	Prevenirea riscurilor în sectorul încălțăminte	20
3	Concluzii – Importanța implementării și certificării sistemelor de management SSM	27
4	Lista figurilor	29

1 Introducere

1.1 Obiectivele Proiectului DIA-CVET

Obiectivele proiectului Erasmus+ „Dezvoltarea de programe CVET inovatoare și atractive pentru producția industrială de încălțăminte” sunt

- să dezvolte, să piloteze și să implementeze cursuri cuprinzătoare pentru Sferele de Activitate (Spheres of Activity - SoA) asociate maiștrilor în producția industrială de încălțăminte la nivel european; disponibil în engleză (EN), precum și în DE, RO și PT,
- și să dezvolte un cadru sectorial de calificare de nivelurile 5 și 6 raportat la calificările naționale existente sau nou elaborate din Germania, Portugalia și România.

1.2 Manuale pentru Ghidarea Tutorilor și Formatorilor

Scopul manualelor este de a pregăti pentru rolul lor formatorii desemnați și de a oferi conținut și suport. Datorită naturii SoA ale maiștrilor, acestea nu includ forme specifice de pregătire; dar sugerăm o abordare mixtă. Programele de succes de educație și formare profesională continuă (Continuous Vocational Education and Training - CVET) combină lecțiile teoretice cu aplicarea cunoștințelor, aptitudinilor și competențelor (Knowledge, Skills and Competences - KSC) dobândite în medii de lucru reale. Sarcinile unui trainer sunt să:

- transmită KSC specifice SoA,
- demonstreze operațiunile pe care cursanții trebuie să învețe să le execute,
- prezinte cursanților fiecare sarcină nouă și să-i supravegheze în timpul primelor încercări,
- organizeze și supravegheze activități mixte (de exemplu, proiecte),
- îndrume cursanții către o îndeplinire independentă a sarcinilor SoA respective.

Manualele nu au rolul să înlocuiască sursele din domeniu. Ele au rolul să ofere sprijin formatorilor pentru a-și planifica și executa activitatea de predare. Formatorii sunt invitați să adune mai multe informații din alte surse.

1.3 Raportați formarea la procesul de afaceri al producției industriale de încălțăminte

Producția industrială este un proces complex, în care Sfera de Activitate, descrisă în acest manual, este încorporată în procesul de afaceri. Înainte de a începe instruirea pe o anumită SoA, vă rugăm să vă asigurați că cursanții sunt familiarizați cu celelalte SoA ale maiștrilor în producția industrială de încălțăminte.

De exemplu, cursanții ar trebui să fie familiarizați cu tipurile de produse pe care compania le produce și cu utilizarea lor, diferitele segmente de clienți, canalele de distribuție etc. Ei ar trebui să fie conștienți de procesele de dezvoltare și de fabricare a produselor, cum ar fi design, proiectare, achiziții, planificarea producției, departamentele de producție, depozitare și logistică.

Procesele de producție (nu fac parte din DIA-CVET, pentru informații vezi: <http://icsas-project.eu/>) sunt în centrul procesului de afaceri; SoA ale DIA-CVET joacă un rol pregător, de sprijin sau de însoțire (vezi Fig. 1).

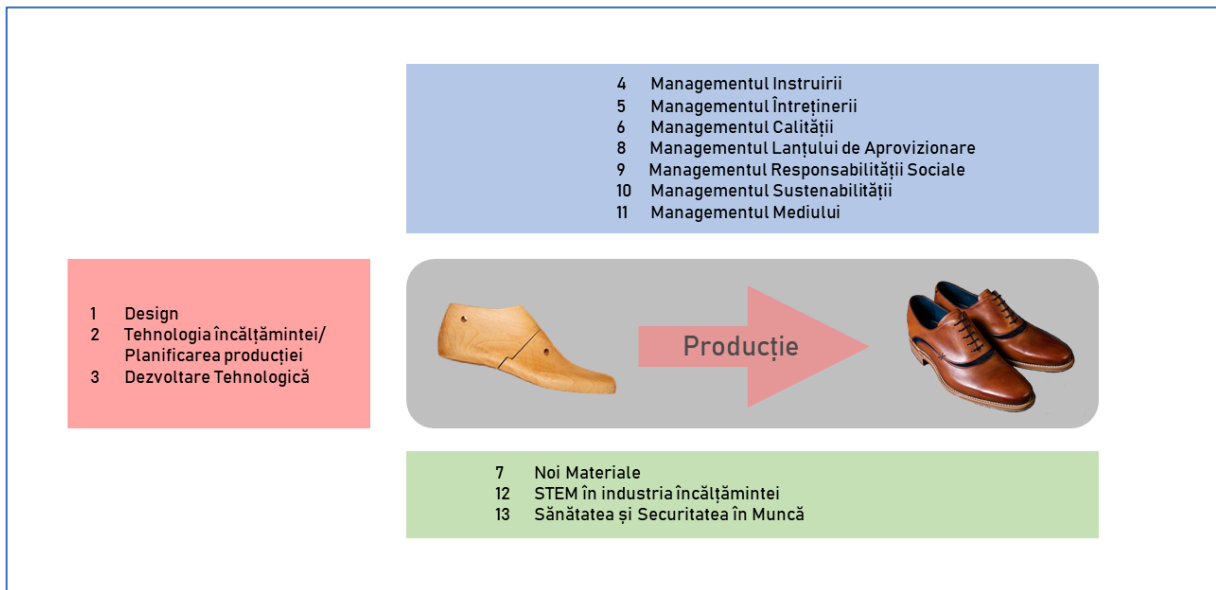

Fig. 1 Sferele de activitate ale DIA-CVET și relația lor cu procesul de producție.

2 Managementul Sănătății și Securității

2.1 Introducere

De-a lungul timpului, siguranța a fost o preocupare principală a omului. Nu lipsesc referințele în diferite civilizații antice, din Evul Mediu până în zilele noastre, întrucât a apărut necesitatea asigurării unor condiții minime de muncă. Impactul mare asupra condițiilor de muncă are loc la sfârșitul secolului al XVIII-lea, odată cu revoluția industrială, și crearea ulterioară a sistemului de fabrici, noi relații de producție și muncă, precum și dezvoltarea legislației privind protecția muncii. Astfel, siguranța a început să fie privită ca o chestiune de analiză într-un sistem economic din ce în ce mai supus concurenței, cu utilizarea forței de muncă în fabrici. Dezvoltarea siguranței este asociată cu creșterea tehnologiei și a producției industriale.

Din ultimul sfert al secolului al XIX-lea, pe măsură ce statul a preluat un rol de reglementare în relațiile de muncă, legislația în Europa a devenit semnificativă, cu un puternic conținut social, mecanisme de aplicare.

Alături de această dimensiune s-a dezvoltat științificizarea muncii - organizarea științifică a muncii care cuprinde studiul relației dintre muncă și muncitor, abordarea interacțiunii dintre sarcină, mașină și muncitor, precum și studiul ergonomiei.

De la mijlocul secolului XX, automatizarea industrială și a proceselor, precum și aplicarea tot mai mare a computerizării au forțat o restructurare a lumii muncii. Mediul de lucru a suferit transformări remarcabile, care au condus la o creștere a modelelor de management al siguranței, a instrumentelor de politică, a planificării și definirii responsabilităților.

Acțiunile de prevenire a riscurilor profesionale și de promovare a sănătății sunt acum integrate în filosofia de management al unei afacerii, ceea ce permite o intervenție largă a serviciilor de prevenire și accentul pe necesitatea valorificării factorilor umani și a acțiunilor de structurare pentru securitatea muncii.

Comaniile apreciază faptul că Sănătatea și Securitatea în Muncă (SSM) previne rănille și îmbolnăvirile lucrătorilor, rezultate din munca lor, dar este și un element cheie al succesului unei companii cu impact direct asupra reputației și produselor sau serviciilor sale.

Aplicarea unui sistem de management SSM oferă un cadru eficient pentru prevenirea sau minimizarea accidentelor și problemelor de sănătate pe baza principiilor fundamentale ale SSM:

- Angajament și conducere pentru îmbunătățirea SSM;
- Politici și proceduri eficiente de SSM;
- Programe proactive de evaluare a riscurilor;
- Muncitori competenți și calificați;
- Măsuri eficiente de control al riscurilor;
- Procese de monitorizare și evaluare continuă.

Prin urmare, adoptarea unui standard recunoscut la nivel internațional permite organizațiilor de toate dimensiunile, din orice sector, să demonstreze preocupările de sănătate și siguranță în practicile lor de afaceri, care se referă, de asemenea, la respectarea cerințelor legale SSM. ISO 45001:2018 a fost dezvoltat pentru a sprijini organizațiile pe măsură ce implementează sau își îmbunătățesc sistemele de management SSM.

2.2 SSM și Strategiile Companiei

O companie se caracterizează ca un sistem al cărui scop este transformarea diferitelor elemente pentru a produce un bun sau a furniza un serviciu, având în vedere parametrii definiți de piață.

O compania operează în două dimensiuni:

- Contextul general: mediu, cultură, tehnologie, aspecte sociale, politice, legislative și economice.
- Contextul specific: referitor la sectorul productiv și piețele în care își desfășoară activitatea.

Organizarea unei companii se bazează pe punctele sale forte fundamentale:

- **Misiunea strategică** – principală referință pentru întreaga organizație din care sunt definite obiectivele și liniile de forță pe care compania intenționează să le urmeze. Trebuie să integreze concepte și practici pentru internalizarea responsabilității sociale pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă.
- **Politica financiară** ar trebui să considere că standardele bune de SSM sunt o investiție bună, în adoptarea de strategii de reducere a pierderilor, în integrarea prevenției în deciziile de investiții în noi afaceri, clădiri, procese etc. Marketingul ar trebui, de asemenea, să integreze standardele SSM în specificațiile produselor și serviciilor.
- **Managementul resurselor umane** ar trebui să acorde prioritate siguranței și sănătății de la selecția și integrarea candidaților până la dezvoltarea profesională, formarea, evaluarea performanței și promovarea unei culturi pozitive de SSM.
- **Politica de producție și procedurile de operare** – Instrumente de management pentru coordonarea oamenilor și structurilor, integrarea deciziilor strategice decisive pentru SSM. Tipul procesului de producție - definit în raport cu piața și dimensiunile producției, presupune o mare flexibilitate funcțională.
- **Procese și tehnologie de producție** – creșterea tehnologiei, automatizarea proceselor și aspecte de luat în considerare, cum ar fi tipul de muncă, forța de muncă, condițiile de muncă.
- **Logistica** joacă un rol esențial în adoptarea deplină a procedurilor de achiziție pentru echipamente și materiale având în vedere standardele de certificare.
- **Sistemele de informare** ar trebui să identifice datele relevante pentru prevenire și să îmbunătățească indicatorii corespunzători.
- **Întreținerea echipamentelor** joacă un rol fundamental în corectarea disfuncționalităților, precum și în inovația tehnologică care garantează condițiile SSM.

Activitatea companiei este relevantă pentru SSM deoarece determină condițiile și riscurile care afectează SSM la locul de muncă și mediul de lucru. Prevenirea riscurilor este de o importanță vitală pentru performanța strategiilor companiei și pentru realizarea indicatorilor/rezultatelor.

Proiectele și programele de prevenire trebuie să protejeze standardele SSM ale companiei.

Accidentele de muncă și bolile profesionale au un impact major asupra funcționării companiei și reprezintă costuri crescute. Accidentul de muncă este un indicator că există disfuncționalități, cerințe operaționale care nu sunt îndeplinite, evenimente nedorite care au efecte economice, sociale și personale negative asupra companiei - pierderea capacității productive, cifra de afaceri, grade de incapacitate, despăgubiri....

Este important, așadar, să înțelegem care sunt consecințele accidentelor de muncă pentru persoană, familie, companie și stat.

Investițiile în prevenire îmbunătățesc siguranța și calitatea muncii, împreună cu reducerea nemulțumirii la locul de muncă. Este esențial să înțelegem cât de eficiente sunt măsurile de prevenire și să evaluăm costurile rezultate.

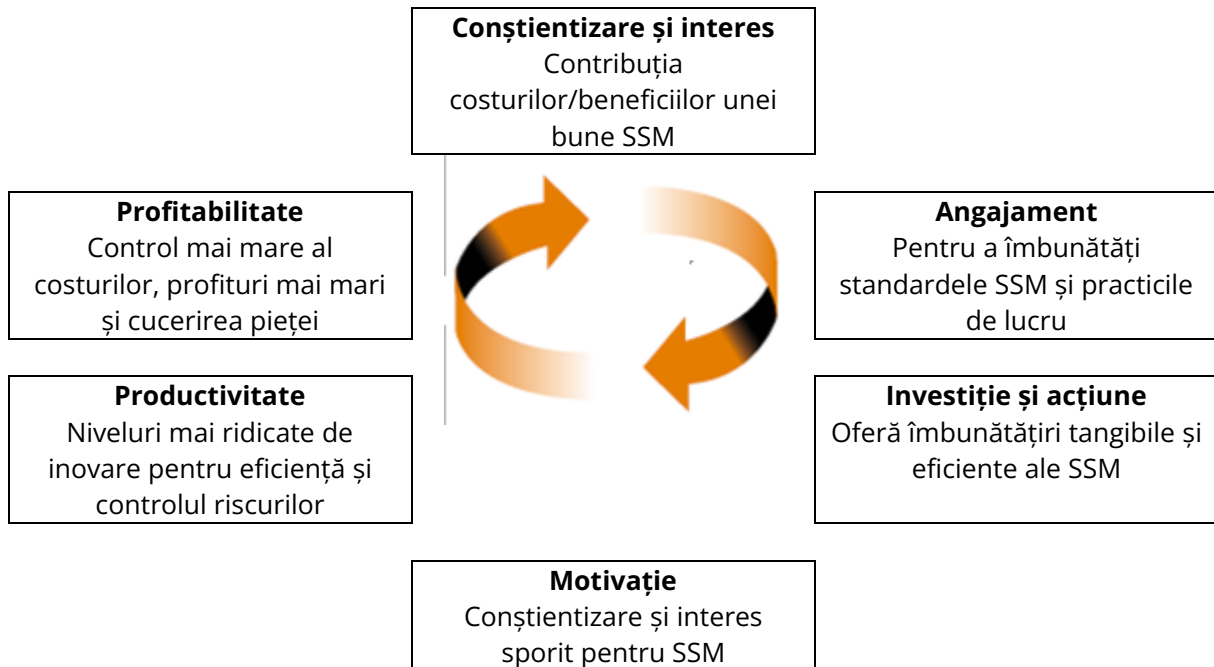

Fig. 2: Strategii de management
Sursa: <http://osha.europa.eu>

2.3 Managementul SSM

Obiective: Implementarea unui set de acțiuni aplicate pe parcursul activității companiei pentru prevenirea riscurilor profesionale și a consecințelor acestora.

În prezent, trebuie dezvoltată o abordare integrală pentru a elimina toate riscurile, a promova îmbunătățirea calității la locul de muncă, a calității procesului de producție și a calității produselor sau serviciilor. De asemenea, trebuie să prevadă o articulare integrală între prevenire și setul de politici ale organizației.

Prevenirea face parte din sistemul general de management al companiei și este asumată ca parte a culturii acesteia. Reprezintă o intervenție sistematică în procese, identificând posibile neajunsuri, pericole, evaluarea și controlul riscurilor și monitorizarea acțiunilor.

Planificarea prevenirii, decizia timpurie asupra priorităților, alocarea resurselor, nevoile de formare, metodologiile adecvate de evaluare a riscurilor, măsurile cu impact comportamental și definirea mecanismelor și criteriilor de eradicare sau minimizare a riscurilor sunt determinante.

Angajatorul trebuie să stabilească sisteme organizaționale și de comunicare care să faciliteze integrarea siguranței în sistemul general de management.

Angajații companiei trebuie să fie informați, consultați în prealabil și să participe la dezbateri interne.

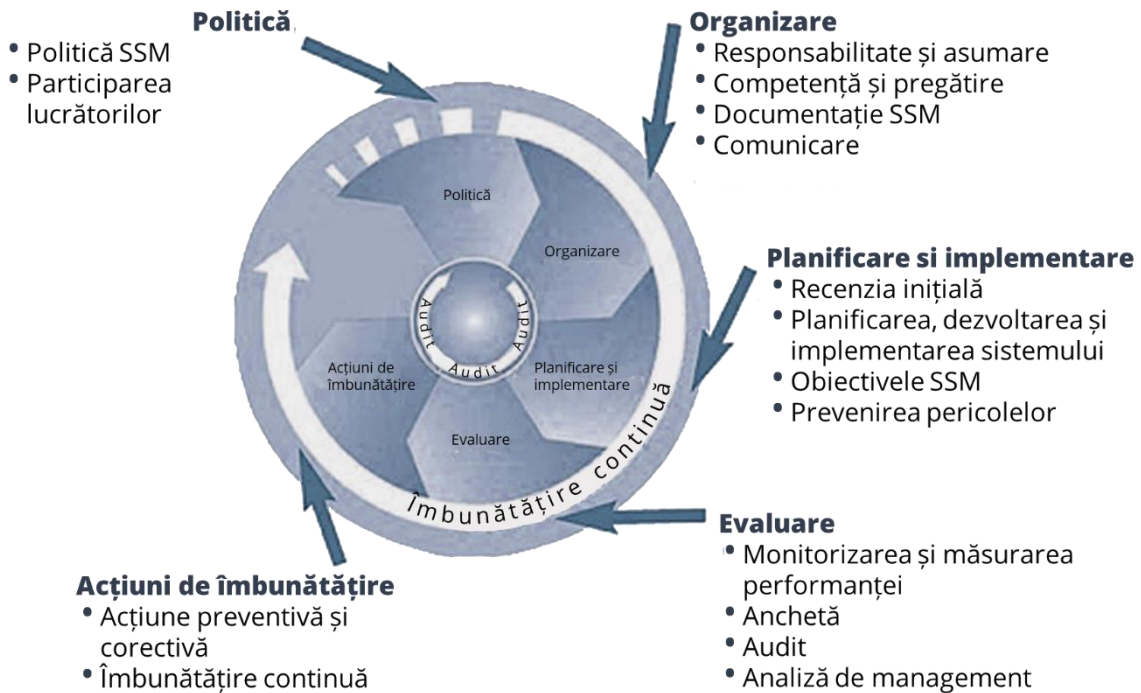

Fig. 3: Elemente principale ale Sistemului de Management al SSM
 Sursa: Organizația Internațională a Muncii <https://www.ilo.org/> (adaptat)

Prin implementarea unui Sistem de Management al Sănătății și Securității în Muncă în conformitate cu standardele internaționale și naționale actuale, entitatea poate obține certificare, adică recunoașterea sistemului de către o entitate independentă. Exemplu din standardul *ISO45001:2018*: determină cerințele care trebuie luate în considerare în managementul SSM. Societatea poate determina metodologiile care trebuie aplicate.

Funcții cheie ale Managementului Prevenirii:

- Asigurarea respectării legilor și reglementărilor;
- Identificarea, evaluarea și controlul riscurilor:
  - Colectarea informațiilor relevante;
  - Identificarea posibilelor pericole;
  - Evaluarea riscurilor care decurg din pericole;
  - Planificarea acțiunilor pentru eliminarea sau reducerea riscurilor;
  - Documentarea evaluării riscurilor.
- Proiectarea, planificarea și dezvoltarea măsurilor de prevenire și protecție;
- Formarea angajaților;
- Monitorizarea implementării măsurilor preventive și corective pentru riscurile de sănătate și securitate în muncă;
- Prevenirea accidentărilor și îmbolnăvirilor la locul de muncă;
- Reducerea incidenței bolilor și accidentelor profesionale;
- Minimizarea costurilor;
- Îmbunătățirea eficienței afacerii;

- Adaptarea la schimbările legate de legi și reglementări, cerințele de siguranță și schimbările din cadrul organizației (de exemplu, noi tehnologii, schimbări organizaționale etc.);
- Monitorizarea și efectuarea auditurilor de securitate a muncii;
- Coordonarea sarcinilor de sănătate și siguranță cu furnizorii externi de servicii.

2.4 Cadrul Legal în Promovarea SSM

Acorduri Internaționale în Evoluția SSM

O politică adecvată de prevenire a accidentelor de muncă și a bolilor profesionale împiedică angajatorii și alte sisteme de securitate socială de a suferi pierderi evitabile și asigură păstrarea vieții și integrității fizice a lucrătorilor. În zilele noastre, aceasta este o preocupare la nivel mondial. Prin urmare, rolul pe care organizațiile internaționale și naționale l-au jucat în ultima perioadă în crearea unor instrumente normative care să permită Promovarea Sănătății și Securității în Muncă, sub toate aspectele conexe, cu scopul final de a proteja lucrătorii, este extrem de important.

Accentul pus pe prevenire, în ceea ce privește protecția lucrătorilor, a vieții acestora și a integrității lor fizice și morale se întâmplă după intervenția Organizației Internaționale a Muncii (ILO: 1919), se acordă prioritate Sănătății și Securității în Muncă, atât în ceea ce privește măsurile generale, și condiții specifice adaptate fiecărei profesii, ramură de activitate și produse manipulate sau fabricate.

Legislația SSM din România

În România, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale este autoritatea competentă în domeniul SSM. Principalele responsabilități ale acestuia constau în: elaborarea politicii naționale și a strategiei în acest domeniu, elaborarea de proiecte de acte normative în vederea punerii în aplicare a strategiei naționale și monitorizarea aplicării legislației. Inspekția Muncii este autoritatea care controlează respectarea legislației privind SSM.

Legea 319 din 2006 stabilește cadrul legal privind securitatea și sănătatea în muncă.

În concluzie, este responsabilitatea angajatorului să asigure condițiile SSM în toate aspectele legate de muncă, și anume prin implementarea tuturor măsurilor necesare având în vedere principiile generale de prevenire și prin organizarea serviciilor de securitate și sănătate în muncă în conformitate cu Legea.

2.5 Serviciile SSM

Conform directivei Europene și SSM, toate entitățile angajatoare sunt obligate să își organizeze serviciile SSM, respectând astfel obligațiile angajatorului în acest domeniu, prevăzând diferite modalități de organizare a acestor servicii.

Obligațiile angajatorului:

Serviciul de sănătate și securitate al unei organizații urmărește să asigure condiții adecvate de sănătate și siguranță pentru lucrătorii săi.

Angajatorul este obligat să asigure următoarele:

- Identificarea riscurilor previzibile în activitățile companiei, unității sau serviciilor, în construcția de instalații, locuri de muncă și procese, precum și în selectarea echipamentelor, substanțelor și produselor, în scopul atenuării sau reducerii acestora;
- Integrarea evaluării riscurilor la adresa securității și sănătății lucrătorilor în activitățile, unitățile sau serviciile companiei;
- Prevenirea riscurilor, bazată pe evoluțiile tehnice, organizarea și condițiile de muncă, relațiile sociale și influența factorilor de mediu;
- Combaterea riscurilor la sursă, cu scopul de a elimina sau reduce expunerea lucrătorilor și de a crește nivelurile de protecție;
- Asigurarea că nivelurile de expunere la agenți chimici, fizici și biologici și la factorii psihosociali la locul de muncă nu constituie un risc pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor;
- Adaptarea muncii la om, în ceea ce privește proiectarea posturilor de lucru și selectarea echipamentelor și metodelor de lucru;
- Înlocuirea a ceea ce este periculos cu ceea ce este nepericulos sau mai puțin periculos;
- Prioritizarea măsurilor de protecție colectivă față de măsurile de protecție individuală;
- Întocmirea instrucțiunilor de lucru care să poată fi înțelese de către lucrător.

Modalități de organizare a serviciilor SSM

Angajatorii pot opta pentru una dintre următoarele modalități de servicii SSM:

- **Serviciul Intern:** înființat de către angajator și care face parte din structura companiei, care funcționează sub conducerea și supravegherea angajatorului și care acoperă exclusiv lucrătorii angajați acolo.
- **Serviciu Comun:** constituit prin acord între mai multe companii sau unități aparținând unor companii care nu sunt nici într-o relație de grup și nici obligate să adopte serviciul intern (deși pot face acest lucru).
- **Serviciul Extern:** dezvoltat de o entitate care, printr-un contract scris cu angajatorul, desfășoară activități de securitate și/sau sănătate în muncă.

Serviciul Intern Obligatoriu

Compania trebuie să organizeze un serviciu intern de SSM prin următoarele cerințe:

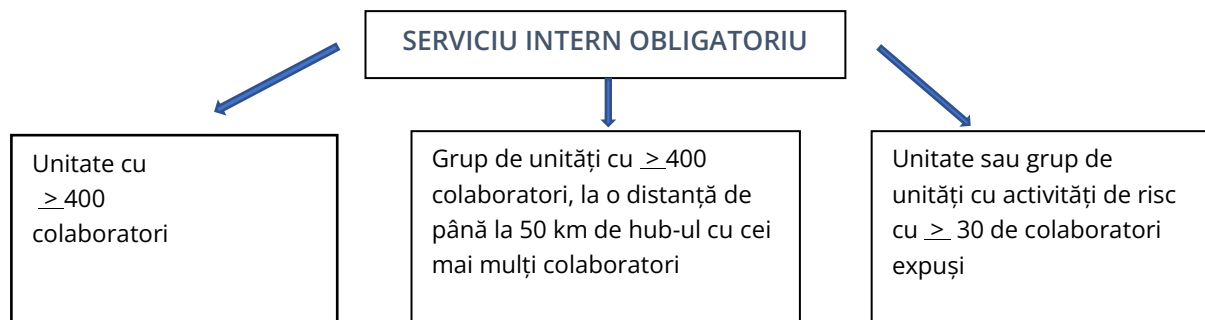

Fig. 4: SSM – serviciu intern

Serviciu extern

Serviciu dezvoltat de o entitate externă, prin încheierea unui contract. Acesta poate fi asociativ, cooperativ, privat sau convențional.

Prestarea acestui tip de serviciu necesită autorizare din partea Autorității pentru Condițiile de Muncă (Authority for Working Conditions - AWC) în domeniul securității și a Direcției Generale Sănătate (Directorate-General for Health - DGH) în domeniul sănătății.

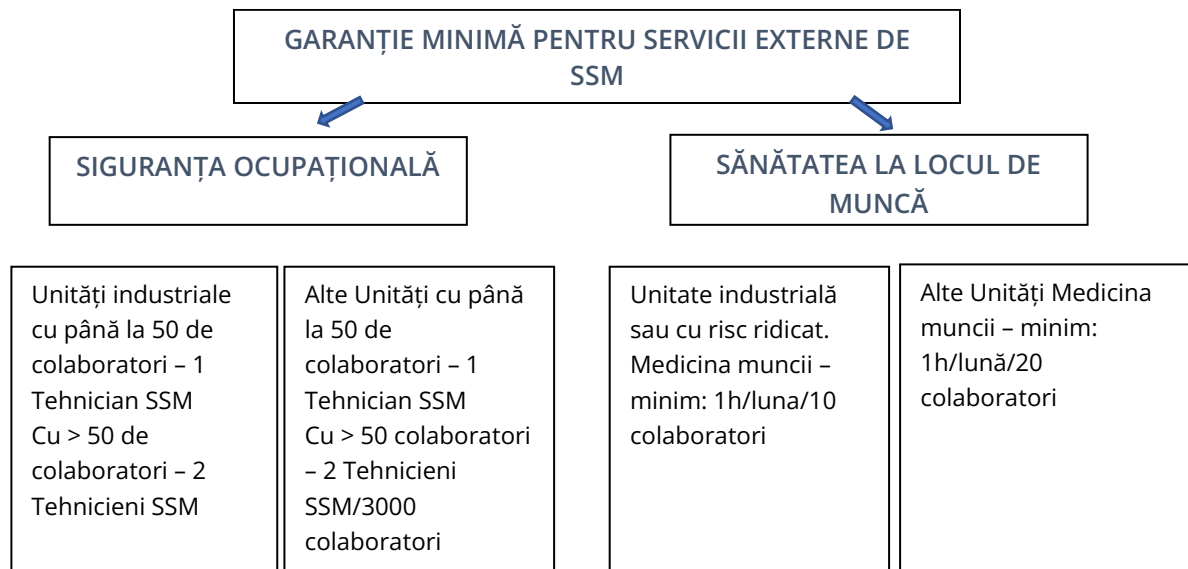

Fig. 5: SSM – serviciu extern

2.5.1 Sănătatea la locul de muncă

Supravegherea sănătății lucrătorilor trebuie efectuată în mod continuu și în conformitate cu cerințele de muncă și cu factorii de risc profesional la care este expus un anumit lucrător și trebuie să țină seama de impactul acestor factori asupra sănătății lucrătorului. Importanța și relevanța supravegherii sănătății este legată de:

- Detectarea precoce a semnelor și simptomelor de boală profesională;
- Limitarea sau controlul progresiei bolii și a consecințelor sau complicațiilor acesteia;
- Scăderea/suprimarea incidenței/recidivei bolii sau accidentului profesional;
- Reabilitarea/reintegrarea lucrătorului cu handicap.

Angajatorul este responsabil de - Serviciile de Sănătate a Muncii, promovarea unor examinări corespunzătoare a sănătate pentru a evalua aptitudinile fizice și psihice ale lucrătorului pentru a desfășura o activitate profesională. Aceasta ar trebui să fie efectuată de medicii de muncă, în coordonare cu tehnicienii de securitate și sănătate în muncă:

- **Examen de admitere:** să aibă loc înainte de începerea lucrului sau, dacă urgența admiterii o justifică, în termen de 15 zile;
- **Examinări periodice:** trebuie să fie anuale pentru minorii și lucrătorii în vârstă de peste 50 de ani și la fiecare 2 ani pentru ceilalți lucrători;
- **Examinări ocazionale:** ori de câte ori apar modificări substanțiale ale componentelor materiale ale muncii care ar putea avea repercusiuni nocive asupra sănătății lucrătorului și asupra revenirii la muncă după o absență de peste 30 de zile din cauza unei boli sau accident.

Prin urmare, trebuie să se asigure următoarele:

- Înregistrarea istoricului medical și profesional al fiecărui angajat;
- Interviu personal cu angajatul;
- Evaluarea individuală a stării lor de sănătate;
- Supraveghere biologică ori de câte ori este necesar;
- Screening pentru efecte precoce și reversibile.

În urma examinărilor de sănătate se eliberează Formularul de Fitness Medical (Medical Fitness Form - MFF). În ceea ce privește rezultatele examinărilor de sănătate efectuate, lucrătorul poate fi considerat apt, apt condiționat sau inapt pentru a desfășura activitățile de muncă. În caz de inaptitudine sau inaptitudine parțială la muncă, medicul de medicina muncii va indica, după caz, alte atribuții pe care le poate îndeplini lucrătorul.

O copie a MFF trebuie trimisă de medicul de medicina muncii șefului departamentului de Resurse Umane al companiei. MFF ar trebui adus la cunoștința angajatului, care ar trebui să-l semneze și să îl dateze.

2.5.2 Activități principale

Organizarea activităților SSM se va baza pe factori organizatorici, tehnici, materiali și sociali inerenți muncii.

În scopul respectării legislației, serviciul de securitate și sănătate în muncă al unei organizații trebuie să includă următoarele activități:

- Planificarea prevenirii, integrând evaluarea riscurilor și măsurile de prevenire respective la toate nivelurile și pentru toate activitățile companiei;
- Evaluarea riscurilor și întocmirea de rapoarte;
- Întocmirea planului de prevenire a riscurilor profesionale și a planurilor detaliate de prevenire și protecție cerute de legislația specifică în vigoare;
- Participarea la elaborarea planului intern de urgență; plan de stingere a incendiilor; plan de evacuare și plan de prim ajutor;
- Colaborarea la proiectarea șantierelor, metodelor și organizării și la alegerea și întreținerea echipamentelor de lucru;
- Supravegherea furnizării, valabilității și conservării Echipamentelor Individuale de Protecție - EIP, precum și instalarea și întreținerea semnelor de siguranță;
- Examinarea de supraveghere a sănătății, întocmirea rapoartelor și fișelor, precum și organizarea și completarea fișelor clinice ale lucrătorilor;
- Dezvoltarea activităților de promovare a sănătății;
- Coordonarea măsurilor ce trebuie luate în caz de pericol grav și iminent;
- Monitorizarea condițiilor de muncă ale lucrătorilor aflați în situații mai vulnerabile;
- Elaborarea și dezvoltarea unui program intern de informare care să promoveze integrarea măsurilor de prevenire în sistemele de informare și comunicare ale companiei;
- Elaborarea și dezvoltarea programului de instruire pentru promovarea SSM;

- Sprijinirea activităților de informare și consultare ale reprezentanților SSM ai lucrătorilor sau, în lipsa acestora, ale lucrătorilor înșiși;
- Asigurarea sau monitorizarea implementării măsurilor de prevenire, promovând eficiența și operabilitatea acestora;
- Organizarea elementelor necesare pentru sesizările obligatorii;
- Întocmirea rapoartelor obligatorii în caz de accident de muncă sau îmbolnăvire profesională;
- Analizarea cauzelor accidentelor de muncă sau apariția bolilor profesionale și să întocmească rapoarte;
- Coordonarea sau monitorizarea auditurilor și inspecțiilor interne;
- Colectarea și să organizarea statisticilor privind sănătatea și securitatea în muncă;
- Documentarea în scop de consultare a următoarelor: Rezultatele evaluărilor riscurilor profesionale; Lista măsurilor propuse sau recomandărilor formulate de serviciile de securitate și sănătate în muncă; Lista și rapoartele de accidente de muncă; Lista cazurilor raportate de boli profesionale. Lista măsurilor propuse sau recomandărilor formulate de serviciile de securitate și sănătate în muncă; Lista și rapoartele de accidente de muncă; Lista situațiilor de îmbolnăviri profesionale raportate.

Documentație pentru Sănătatea și Securitatea în Muncă

Societatea trebuie să organizeze și să mențină la zi documentația, în special, un dosar de sănătate și securitate în muncă, pentru a respecta legislația:

DOMENIU	DOCUMENTE
ORGANIZAREA SERVICIILOR SSM	<ul style="list-style-type: none"> Contract pentru sănătatea și securitatea în muncă (SSM). Contract de Medicina Muncii (MM). Autorizație pentru Furnizarea Serviciilor SSM și MM Cartea de înregistrare personală a medicului (medicilor) de sănătate a muncii Certificat de Aptitudine Profesională (CAP) al Tehnicianului (Superior) de Sănătate și Securitate în Muncă Politica de sănătate și securitate în muncă Organigrama pentru sănătatea și securitatea în muncă Raport anual de activități SSM - Raport unic Registrele vizitatorilor Procese-verbale ale ședințelor
AUDITURI/INSPECȚII	<ul style="list-style-type: none"> Rapoarte de audit al serviciilor SSM Rapoarte de audit al clienților Notificări de către AWC/Încălcări administrative de către AWC
EVALUAREA RISCURILOR	<ul style="list-style-type: none"> Evaluarea generală a riscurilor Evaluarea iluminării Evaluarea zgomotului (dacă este cazul) Evaluare termică a mediului (dacă este cazul) Evaluarea contaminanților - substanțe chimice și praf (dacă este cazul) Alte evaluări
PLAN PROFESIONAL DE PREVENIRE A RISCURILOR	<ul style="list-style-type: none"> Planul de prevenire a riscurilor profesionale Planificarea prevenirii
ACCIDENTE DE MUNCĂ ȘI BOLI PROFESIONALE Marcarea apariției și participării la accident și/sau boala profesională. Întocmirea Raportului de Accident de Muncă. Atunci când există concediu medical pentru boală profesională, acesta trebuie înregistrat și raportat de medicul de medicina muncii.	<ul style="list-style-type: none"> Lista accidentelor de muncă/incidente Rapoarte de accidente la locul de muncă Rapoarte de incidente Lista Bolilor Profesionale Rezumatul statistic al accidentelor de muncă
INSTRUIRE	<ul style="list-style-type: none"> Programe de instruire Înregistrări ale acțiunilor de formare sau certificate <ul style="list-style-type: none"> Riscuri profesionale Primul ajutor Echipa de primă intervenție Urgență și Evacuare Conducerea stivuitorului (dacă este cazul)

INFORMARE	<ul style="list-style-type: none"> • Program de informare • Flyere, pliante, postere
CONSULTAREA LUCRĂTORILOR PE PROBLEME SSM Efectuarea unui sondaj anual de sănătate și securitate în muncă de către angajați. Rezultatele trebuie prelucrate și analizate statistic. Rezultatele ar trebui diseminate și ar putea fi necesare măsuri corective.	<ul style="list-style-type: none"> • Chestionar de consultare a angajaților SSM (eșantion) • Chestionare completate • Rezultatele consultării (tratarea chestionarelor)
ECHIPAMENT INDIVIDUAL DE PROTECȚIE	<ul style="list-style-type: none"> • Planul de distribuție a EIP • Termenul de utilizare și distribuție a EIP • Fișe tehnice EIP uzate
ORGANIZAREA ÎN CAZ DE URGENȚĂ	<ul style="list-style-type: none"> • Măsuri de autoprotecție • Structura de securitate internă • Înregistrarea întreținerii extincătorului • Fișă de întreținere a Rețelei de protecție împotriva incendiilor (hidranți) • Fișă de întreținere a Sistemului de detectare a incendiilor • Rapoarte de exerciții de incendiu
SIGURANȚA ȘI ÎNTREȚINEREA UTILAJELOR Toate utilajele trebuie să aibă un carnet de întreținere, în care trebuie să fie înregistrate toate lucrările de întreținere/reparații și să fie atașate rapoarte. La fiecare 2 ani: Verificarea utilajelor și echipamentelor în conformitate cu Decretul-Lege 50/2005 (mașini și echipamente de lucru).	<ul style="list-style-type: none"> • Broșura de întreținere (model) • Verificarea utilajelor și echipamentelor conform DL 50/2005 (modele)
PRODUSE CHIMICE <ul style="list-style-type: none"> – Produsele chimice trebuie să aibă Fișe cu date de securitate actualizate cu lucrătorii care utilizează substanțele chimice. – Lista utilizatorilor de produse chimice trebuie actualizată permanent. – Este interzisă depozitarea substanțelor chimice în sticle de apă sau alte ambalaje alimentare. – La transferul unui produs, acesta trebuie plasat într-un recipient corespunzător și întotdeauna etichetat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fișe cu date de securitate • Fișe cu date de securitate rezumate (dacă este cazul) • Etichete (dacă este cazul) • Inventare de produse chimice • Lista utilizatorilor produselor chimice

Fig. 6: Dosar de Sănătate și Securitate în Muncă

2.5.3 Consultarea, informarea și instruirea angajaților în domeniul SSM

Consultarea

Angajatorul trebuie să consulte în scris reprezentanții lucrătorilor sau, în absența acestora, lucrătorii înșiși, cu privire la diverse probleme de SSM cel puțin o dată pe an.

Informarea

Angajatorul trebuie să informeze lucrătorii cu privire la riscurile existente la locul de muncă și măsurile de acțiune adecvate și să le consolideze ori de câte ori are loc o introducere sau modificare a elementelor inerente sarcinii (de exemplu schimbarea mașinii), precum și despre măsurile care trebuie adoptate în evenimentul de pericol grav și iminent, primul ajutor, stingerea incendiilor și evacuarea lucrătorilor.

Instruirea

Angajatorul este obligat să asigure angajaților săi o pregătire în domeniul SSM, cum ar fi pregătirea inițială, continuă și de specializare adecvată locului de muncă și desfășurarea unor activități cu risc ridicat. Dacă lucrătorii sunt angajați în activități specifice SSM, aceștia ar trebui să asigure formarea continuă pentru a îndeplini aceste sarcini. Pe lângă acestea, se sugerează instruirea privind aplicarea măsurilor de prim ajutor, stingerea incendiilor și evacuarea lucrătorilor și asigurarea acestora cu materialul adecvat.

Documentarea

Reglementările SSM impun ca serviciul de securitate și sănătate în muncă să țină la zi următoarele documente pentru consultare:

- Evaluarea riscurilor ocupaționale.
- Lista accidentelor de muncă care au condus la absență din cauza incapacității de muncă, precum și a accidentelor sau incidentelor deosebit de grave din punct de vedere al securității în muncă.
- Rapoartele privind accidentele de muncă care duc la absență pentru incapacitate de muncă sau care prezintă dovezi de gravitate din punct de vedere al securității în muncă.
- Lista situațiilor de concediu medical și numărul de zile de absență la muncă, care se depun de către departamentul de personal și, în cazul bolilor profesionale, o listă a bolilor semnalate.
- Lista măsurilor, propunerilor sau recomandărilor formulate de serviciul de sănătate și securitate în muncă.
- Raportul unic, privind informațiile privind activitatea socială a companiei, care trebuie completat în fiecare an, include două anexe referitoare la Sănătatea și Securitatea în Muncă: Anexa C – Raport anual de formare continuă (indirect) și Anexa D – Raport anual privind Activitatea serviciului SSM.
- Reprezentantul Muncitorilor - lucrător ales să exercite funcții de reprezentare a lucrătorilor în domeniile SSM, și trebuie asigurată pregătire permanentă pentru exercitarea funcțiilor respective. Modelul de alegere a reprezentantului/reprezentanților salariaților este definit în legislația aplicabilă (Capitolul IV din Legea nr. 102/2009 din 10 septembrie 2009).

2.6 Sistemul de Management al Prevenției

Conform legislației în vigoare - LRPOHS și Codului Muncii, angajatorul trebuie să garanteze demnitatea vieții de muncă, astfel: „*Lucrătorul are dreptul de a lucra în condiții de securitate și sănătate*”; și „*Angajatorul se asigură că lucrătorii au condiții bune de sănătate și securitate în toate aspectele legate de muncă, aplicând măsurile necesare ținând cont de principiile generale de prevenire*”.

„Principiile de prevenire” au ca obiectiv ghidarea modului de intervenție și a activităților de prevenire care trebuie desfășurate, permițând reducerea sau controlul riscurilor astfel încât sănătatea și securitatea lucrătorilor expuși să nu fie compromisă.

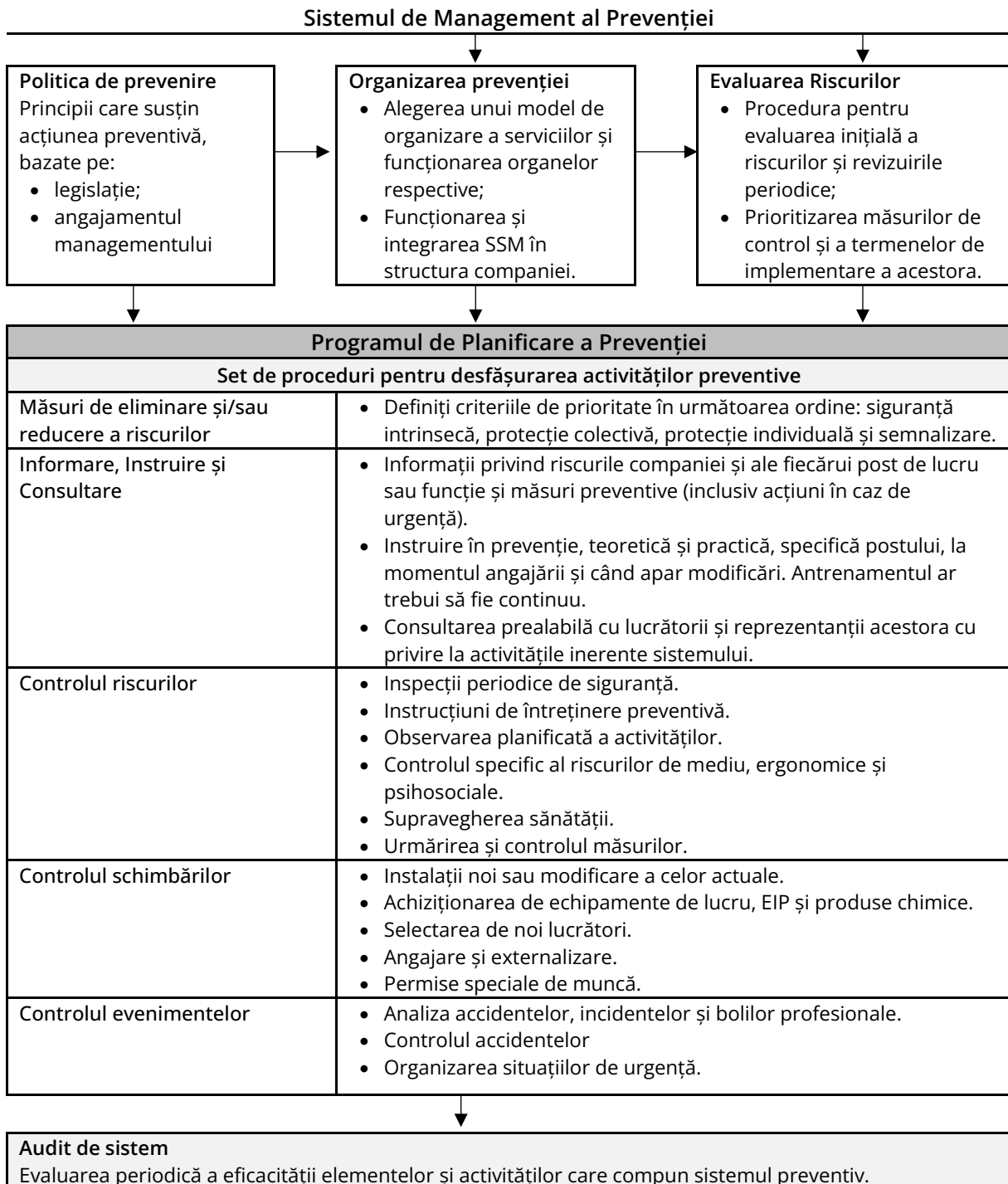

Fig. 7: Sistemul de Management al Prevenției

Evaluarea Riscurilor Ocupaționale

Riscul profesional rezultă din probabilitatea unei anormalități sau expuneri periculoase legate de muncă, severitatea leziunilor și problemele de sănătate care pot fi cauzate de apariția sau expunerile lucrătorului - expunerea profesională.

Evaluarea riscurilor este baza unui management eficient al sănătății și securității și este cheia pentru reducerea bolilor profesionale și a accidentelor.

Obiectivul de evaluare a riscurilor: permite angajatorului să identifice riscurile și să implementeze măsurile necesare pentru a le elimina.

Măsurile de control includ prevenirea riscurilor profesionale, informarea și formarea adecvată a lucrătorilor și organizației și mijloacele de implementare a măsurilor necesare.

Pentru realizarea evaluării riscurilor pot fi aplicate mai multe metode bazate pe criterii de evaluare:

- Nivelul de handicap
- Nivelul de expunere
- Nivel de probabilitate
- Nivelul consecințelor
- Nivelul de risc

Nivelul de probabilitate = Nivelul de dizabilitate X Nivelul de expunere

Nivelul de risc = Nivelul probabilității X Nivelul consecințelor

O evaluare a riscurilor trebuie efectuată și aplicată astfel încât angajatorul să poată:

1. Identifica pericolele și riscurile respective existente la locul de muncă;
2. Evalua riscurile pentru a urmări evoluția tehnicilor și echipamentelor permițând o mai bună selecție a acestora;
3. Stabili măsurile necesare;
4. Verifica dacă măsurile adoptate sunt adecvate;
5. Prioritiza acțiunile de control suplimentare considerate necesare ca urmare a evaluării.

Procesul de evaluare și control al riscurilor:

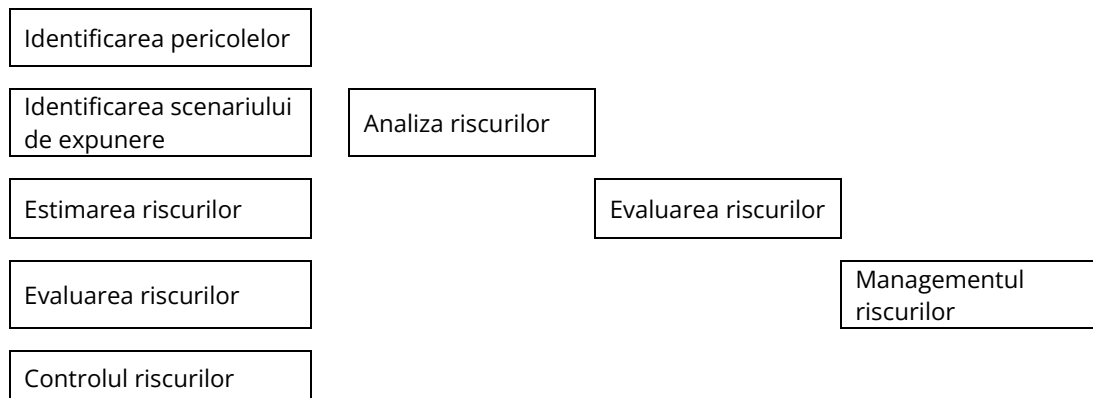

Fig. 8: Managementul Riscurilor

Instrumente de colectare a datelor:

- Aplicarea listelor de verificare
- Observare directă
- Fotografii
- Abordarea directă a angajaților
- ...

Colectarea datelor ar trebui să ia în considerare:

- Mediu de lucru
- Activități desfășurate
- Factori externi care ar putea afecta
- Factori psihosociali și fizici
- Întreținere

Tipuri de riscuri profesionale

Riscuri fizice: zgomot, căldură, frig, presiune, umiditate, radiații ionizante și neionizante, vibrații și orice alte forme de energie la care pot fi expuși lucrătorii. Pentru fiecare tip de risc este indicată o limitare permisă. În cazul zgomotului, decibelii maximi de exemplu.

Riscuri chimice: Sunt substanțe, compuși sau produse care pot pătrunde în organismul lucrătorului pe cale respiratorie, cum ar fi gaze, praf, fum sau vapori, precum și altele care pot fi absorbite de organism prin piele sau prin ingestie.

Nivelul de toxicitate al agentului chimic este cel care determină perioada maximă la care poate fi expus angajatul.

Riscuri biologice: bacterii, virusuri, ciuperci, protozoare și măsurile de prevenire variază în funcție de patogenitatea la care este expus lucrătorul în activitatea să.

Riscuri ergonomice: postură de lucru inadecvată, ridicarea și transportul greutăților, călătorii prelungite în schimburi și orice alte situații care necesită prea mult efort fizic sau stres fizic. Evaluarea acestor riscuri se face printr-un raport ergonomic.

Riscuri asociate lucrului cu utilaje: situații periculoase care expun muncitorul în pericol de accident: iluminat inadecvat, exploatarea mașinilor și echipamentelor neprotejate, structuri de lucru inadecvate (unelte necorespunzătoare, depozitarea incorectă a materialelor) și situații precum lucrul la înălțime, risc iminent de șoc electric, incendiu, atmosfere explozive și manipularea mașinilor grele.

2.7 Prevenirea riscurilor în sectorul încălțăminteii

Fabricarea încălțăminteii este împărțită în sectoare și subsectoare în funcție de model, tehnologiile și sistemele de fabricație utilizate. Ca exemplu, în cele ce urmează se descrie pe scurt ciclul de producție a încălțăminteii, demonstrând operațiunile inerente fiecăruia dintre sectoare - croit, cusut, tălpuit și finisat.

Început			
Croit	Cusut	Tălpuit	Finisat
Croirea fețelor	Ștampilarea fețelor	Atașarea branțurilor	Atașarea acoperișului de branț
Croirea căptușelilor	Ștampilarea căptușelilor	Preformat călcâi	Îndepărtarea cutelor
Croirea întăriturilor	Coaserea piese fețelor	Poziționarea fețelor pe calapod	Curățare cu mașina de lustruit
Egalizare (dacă este necesar)	Îndoirea marginilor (dacă este necesar)	Tras	Aplicarea produselor de finisare cu pistolul
Subțiere	Atașarea bombeurilor	Lustruire	Lustruire
Control	Atașarea și/sau plierea căptușelilor	Halogenare și scămoșare tălpi	Înșiretare
Scămoșare	Coaserea căptușelilor	Scămoșare rezervă tras	Plasarea șanurilor
Preformarea și recroirea căputelor	Curățarea căptușelilor	Aplicare adeziv	Lustruire
Proces de verificare	Perforarea sau montarea ochetilor	Atașarea tălpilor	Plasarea pictogramei
	Atașarea carâmbilor la căpute	Curățare	Verificare finală
	Atașarea părții anterioare și a firelor	Scoaterea calapodului	Plasarea etichetelor
	Arderea firelor și procesul de verificare	Cusut Blake sau lateral (daca este necesar)	Ambalare și etichetare
	Închiderea fețelor		Sfârșit

Fig. 9: Ciclul de producție a încălțăminteii - evaluarea riscurilor

Riscuri profesionale în industria încălțăminteii

Este obligația angajatorului să identifice pericolele și să evalueze riscurile prezente la locul de muncă pentru toți lucrătorii implicați în procesul de producție.

Indiferent de categoria sau dimensiunea lor, este esențial ca toate companiile să efectueze evaluări adecvate ale riscurilor care să includă toate aspectele legate de muncă. Odată evaluate riscurile, trebuie luate măsurile preventive și de protecție necesare pentru a elimina, reduce sau controla efectele acestora și pentru a verifica eficacitatea acestor măsuri.

Această abordare se caracterizează în esență prin:

- Afirmarea că prevenirea trebuie să țină seama de tehnologiile în schimbare și să fie dezvoltată conform principiilor generale de prevenire stabilite la nivel internațional;
- Concentrarea pe lucrări concrete și activități de producție;

- Promovarea formării și informării lucrătorilor și sporirea participării lucrătorilor;
- Atenția la toți factorii de risc și interacțiunea riscurilor între aceștia;
- Asigurarea intervenției preventive în faza de proiectare a locului de muncă;
- Și, având în vedere că aceste caracteristici, să se bazeze pe procese de îmbunătățire continuă.

2.7.1 Riscuri chimice

Riscuri chimice asociate cu utilizarea adezivilor și solvenților. Utilizarea grundurilor, adezivilor și halogenului care conțin compuși organici și anorganici volatili susceptibili de a contamina atmosfera de lucru are loc în principal în secțiile de asamblare și finisare, dar și la pregătirea fețelor, tălpilor sau a altor componente.

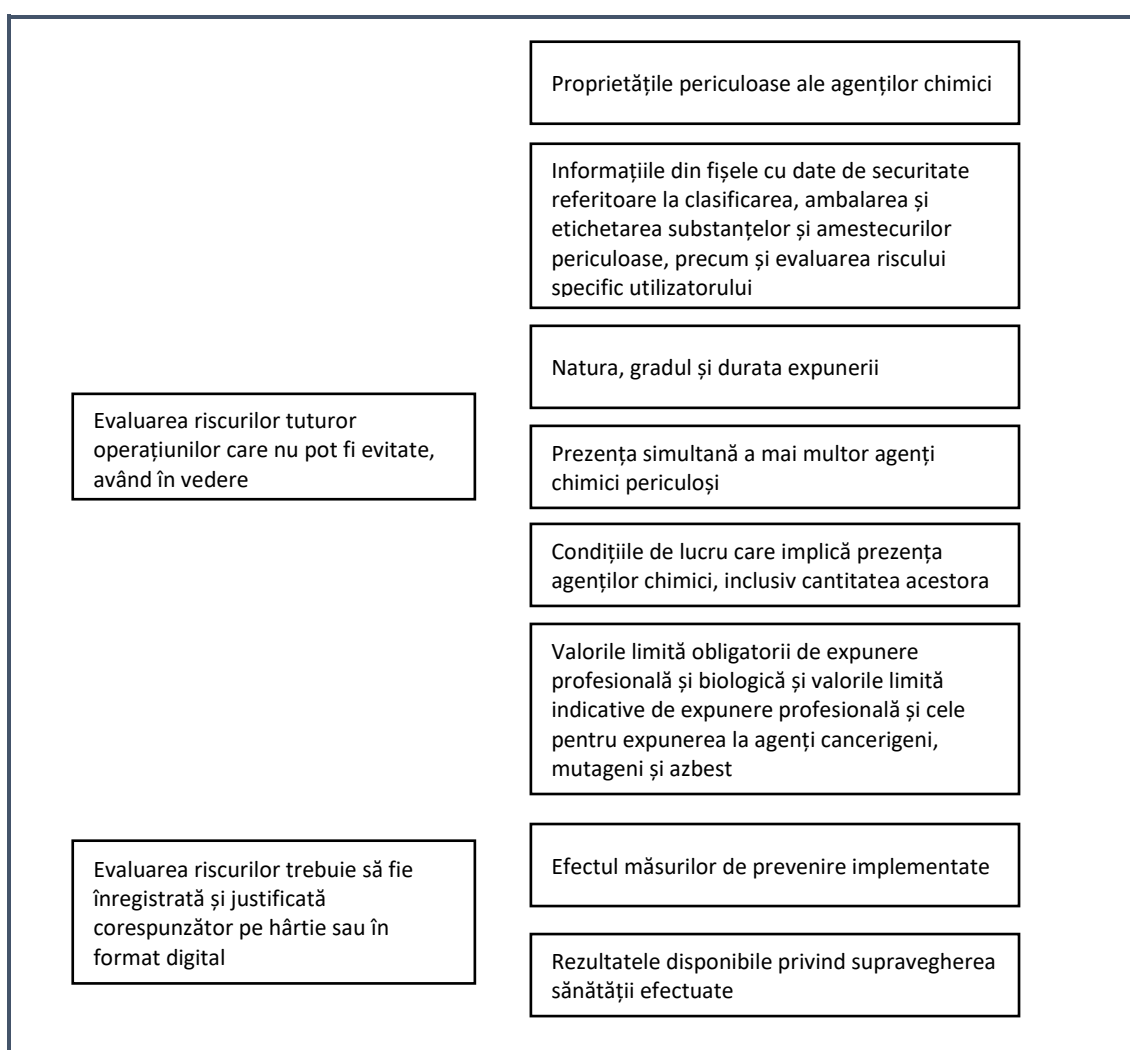

Fig. 10: Evaluarea riscurilor chimice

Măsuri de prevenire

Măsuri generale de prevenire și protecție	<p>Proiectarea și organizarea metodelor de lucru adecvate.</p> <p>Înlocuirea agenților chimici periculoși cu agenți chimici mai puțin periculoși sau fără pericole, reducând la minimum cantitatea de agenți chimici periculoși.</p> <p>Utilizarea echipamentelor adecvate pentru lucrul cu agenți chimici.</p> <p>Utilizarea, în operațiunile de întreținere, a proceselor care asigură sănătatea și securitatea lucrătorilor.</p> <p>Menținerea la minimum a numărului de lucrători expuși.</p> <p>Reducerea la minimum a duratei și a gradului de expunere.</p> <p>Adoptarea măsurilor de igienă adecvate.</p> <p>Utilizarea procedurilor de lucru adecvate în timpul manipulării, depozitării și transportului agenților chimici periculoși și a deșeurilor acestora.</p>
Măsuri specifice de prevenire și protecție	<p>Proiectarea proceselor de lucru și a controalelor tehnice pentru a preveni sau reduce eliberarea de agenți chimici periculoși.</p> <p>Aplicarea măsurilor de protecție colectivă la sursa riscului (ventilație adecvată și măsuri organizatorice adecvate).</p> <p>Adoptarea măsurilor de protecție individuală dacă expunerea nu poate fi evitată prin alte mijloace (mănuși, măști și haine de lucru adecvate), în conformitate cu informațiile puse la dispoziție în fișele cu date de securitate.</p>
Măsuri tehnice sau organizatorice	<p>Promovați depozitarea, manipularea și separarea agenților chimici incompatibili sau, dacă acest lucru nu este posibil, evitați prezența surselor de aprindere care ar putea provoca incendii și explozii sau a condițiilor nefavorabile care ar putea determina ca substanțe sau amestecuri chimice instabile să producă efecte fizice nocive.</p> <p>Asigurați-vă că echipamentele de lucru și sistemele de protecție ale lucrătorilor respectă prevederile legale privind securitatea și sănătatea în proiectarea, fabricarea și comercializarea acestora.</p> <p>Asigurați-vă că echipamentele și sistemele de protecție destinate utilizării în atmosfere potențial explozive respectă normele de sănătate și siguranță în vigoare.</p> <p>Asigurați-vă că efectele exploziilor sunt reduse sau că sunt luate măsuri pentru a reduce presiunea.</p>

Fig. 11: Măsuri de prevenire și protecție a riscurilor chimice

Angajatorul asigură consultarea, informarea și formarea angajaților săi, inclusiv:

- Datele obținute din evaluarea riscurilor;
- Informațiile disponibile despre agenții chimici periculoși prezenți la locul de muncă;
- Conținutul fișelor cu date de securitate;
- Precauțiile și măsurile adecvate pentru ca lucrătorii să se protejeze la locul de muncă, inclusiv măsuri de urgență;
- Conținutul containerelor și conductelor utilizate pentru agenți chimici periculoși;

Fișa cu date de securitate

Fișa cu date de securitate oferă informații despre compoziția produsului, identificarea pericolelor, acordarea primului ajutor, măsuri care trebuie luate în caz de stingere a incendiilor și scurgeri accidentale, modul de manipulare și depozitare adecvată a produsului, date privind controlul expunerii și protecția personală, proprietățile sale fizice și chimice și stabilitatea și reactivitatea acesteia. Majoritatea produselor chimice utilizate în industria încălzămintei constau din agenți

chimici periculoși cu anumite efecte asupra securității și sănătății lucrătorilor, printre care: acetone, alcooli, acetați de etil și butii, hexan, toluen, xilen, amoniac etc. Multe dintre ele sunt clasificate ca:

Fig. 12: Pericole chimice - simboluri

Acestea pot provoca următoarele simptome: somnolență și amețeli prin inhalarea vaporilor, piele uscată și crăpată în urma expunerii repetate sau chiar arsuri grave ale pielii, iritații ale căilor respiratorii superioare și ale ochilor, precum și leziuni oculare severe, deprimante ale sistemului nervos central, anestezice și narcotice. Altele pot fi toxice pentru reproducere și pot provoca malformații congenitale, adică pot afecta morfologia sau funcția copilului nenăscut.

2.7.2 Riscuri mecanice

Riscuri mecanice asociate utilizării echipamentelor care au mecanisme de presare, elemente sau piese mobile, lame sau vârfuri – mașini de croit, prese, mașini de scâmoșat, mașini de cusut,...

Măsuri de prevenire și protecție:

Sisteme de control	<ul style="list-style-type: none"> • Ele trebuie să fie clar vizibile, identificabile și marcate corespunzător.
Pornirea echipamentului	<ul style="list-style-type: none"> • Trebuie să existe un sistem de control al acționării voluntare pentru pornire, precum și unul pentru repornire după o oprire.
Oprirea echipamentului	<ul style="list-style-type: none"> • Ordinul de oprire ar trebui să aibă prioritate față de ordinul de pornire • Trebuie să existe un dispozitiv de oprire de urgență.
Risc de contact mecanic	<ul style="list-style-type: none"> • Trebuie amplasate protectoare pentru a preveni accesul în zonele periculoase prin piesele mobile sau dispozitivele care întrerup mișcarea pieselor în mișcare înainte de accesul în zonele respective. • Protecțiile și dispozitivele de protecție trebuie să fie de construcție robustă, amplasate la o distanță adecvată față de zona de pericol, să nu prezinte niciun risc suplimentar și să nu fie ușor inutilizabile. • Protecțiile și dispozitivele de protecție trebuie să permită efectuarea operațiilor necesare fără a le demonta.
Întreținerea echipamentului	<ul style="list-style-type: none"> • Angajatorul trebuie să verifice periodic și, dacă este necesar, să testeze echipamentele de lucru supuse influențelor susceptibile de a provoca pagube care pot fi periculoase. • Operațiunile de întreținere trebuie efectuate cu echipamentul oprit și deconectat de la sursa de alimentare.
Manual de instrucțiuni	<ul style="list-style-type: none"> • Producătorul sau importatorul trebuie să pună la dispoziție manuale de instrucțiuni pentru mașină sau echipament, în limba portugheză, care să conțină informații referitoare la siguranță în toate etapele de utilizare.
Semne de siguranță	<ul style="list-style-type: none"> • Amplasarea acestora va servi la avertizarea lucrătorilor și a terților cu privire la riscurile la care sunt expuși și la echipamentul individual de protecție care trebuie utilizat.

Fig. 13: Riscuri mecanice – prevenire și protecție

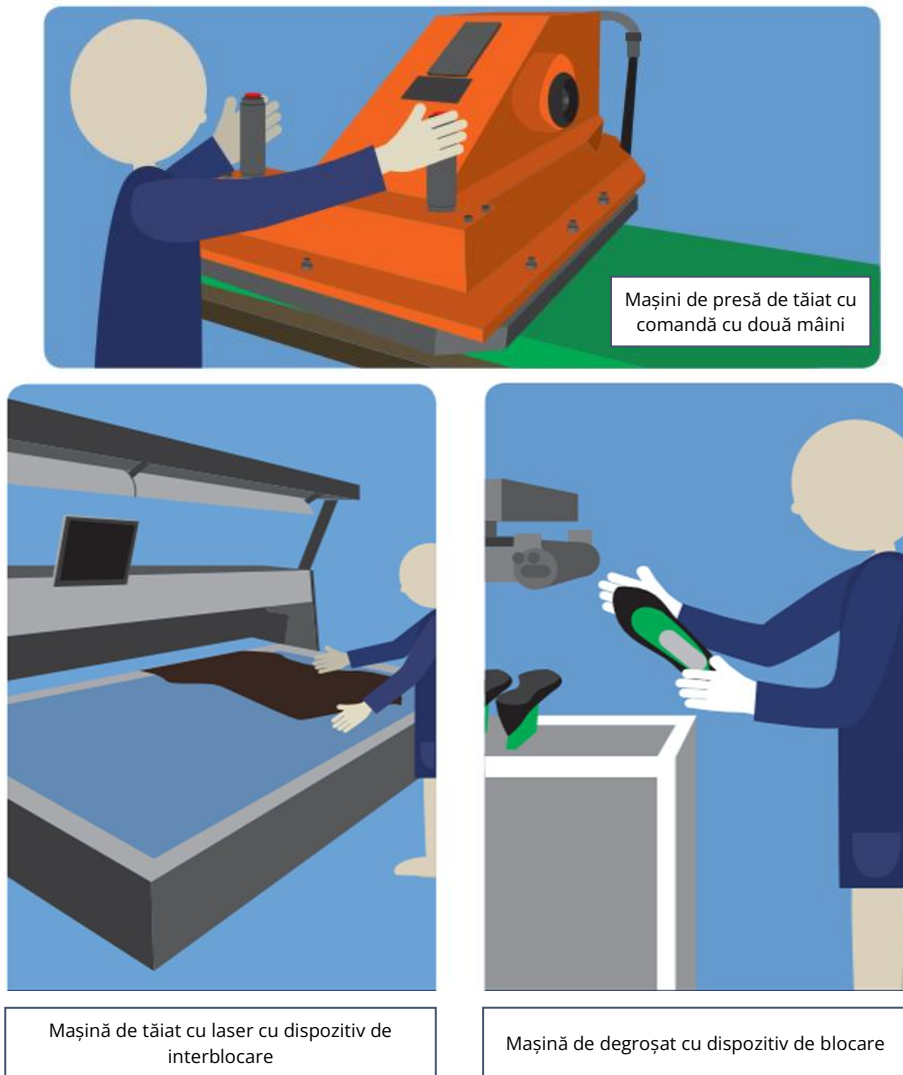

Fig. 14: Riscuri mecanice și prevenirea lor în fabricarea încălțămintei

2.7.3 Riscuri ergonomice

Riscuri ergonomice: riscuri legate de munca repetitivă, posturile incorecte și manipularea manuală a sarcinilor. Leziunile musculo-scheletale care au apărut cel mai frecvent sunt tendinita și epicondilita, mai ales la secția de cusut. Durerea lombară din cauza tensiunii apare în principal în rândul lucrătorilor din depozit.

Pe tot parcursul procesului de producție din industria încălțămintei lucrătorii pot fi supuși unor riscuri ergonomice care decurg din absența sau adaptarea ergonomică deficitară a posturilor de lucru care:

- previn sau împiedică alternarea posturii corpului lucrătorului;
- supun lucrătorul la mișcări inadecvate sau la cadență excesivă, încordări mecanice asupra țesuturilor și suprasolicitare.

Manipularea manuală a încărcăturilor în condiții necorespunzătoare este, de asemenea, probabil să provoace tulburări musculo-scheletice (leziuni ale spatelui și membrilor și dureri, cum ar fi tendinita și epicondilita).

Măsuri de prevenire:

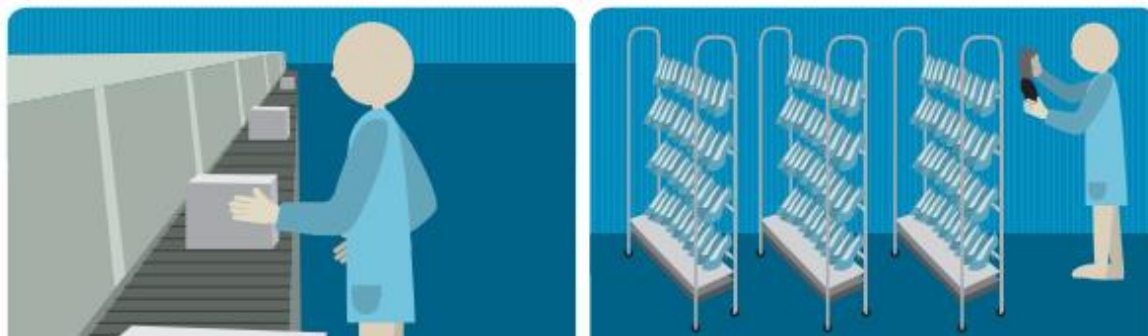
- Mențineți o postură corectă pentru a evita pozițiile de lucru care compromit structura osoasă și musculară (răsucirea trunchiului, mișcări repetitive);
- Evitați posturile extreme, posturile asimetrice cu rotație și/sau posturile statice sau posturile cu repetare mare;
- Ridicarea și transportul sarcinilor, ori de câte ori este posibil, trebuie efectuate mecanic, folosind, de exemplu, benzi transportoare, cărucioare și platforme de ridicare reglabile pe înălțime;
- Când forța musculară este inevitabilă, aceasta ar trebui să fie de intensitate scăzută și de scurtă durată.

Fig. 15: Riscuri ergonomice și prevenirea lor - Coserea încălțămintei

Identificarea pericolelor	Măsuri recomandate
În etapa de croire, cele mai multe sarcini necesită de obicei o poziție în picioare, staționară pe tot parcursul zilei, în special atunci când se lucrează cu presa de croire.	<ul style="list-style-type: none"> • Lucrătorii trebuie să mențină o postură articulară aproape de poziția neutră; • Evitarea îndoirii trunchiului și/sau rotirea acestuia; • Lucrătorul trebuie să poată alege dacă sprijină sau nu coatele în timpul activității de cusut. Masa de lucru trebuie echipată cu un suport din spumă de 4 până la 6 cm grosime în zona cotului; • În activități precum cusutul, în care punctul în care se execută sarcina este fix (ac de cusut), punctul de vedere considerat optim trebuie să fie în aceeași linie a câmpului vizual și cotul flexat la 90°; • Asigurarea unui suport lombar adecvat la toate scaunele; • Scaunul trebuie să fie reglabil pentru a permite flexibilitate și reglare în funcție de diversitățile antropometrice ale lucrătorului și să urmărească înălțimea meselor de lucru; • Asigurarea unui suport pentru picioare care poate fi fixat pe mașină, fie așezat pe podea (platformă sau covoraș).
În etapa de pregătit cusut și cusut sarcinile necesită implicarea motricității fine (lucru de precizie), acuitatea vizuală și mașinile acționate cu piciorul. Aceste operații necesită, de obicei, o poziție așezată și statică.	

Fig. 16: Riscuri ergonomice și prevenire - Croirea și coaserea încălțămintei

Tălpuit și finisat

Identificarea pericolelor

Manipularea și transportul mărfurilor prezintă mai multe variabile care contribuie la accentuarea sau minimizarea problemelor care pot apărea din această activitate. Astfel, este important ca relația dintre greutatea obiectului și condițiile în care este transportat, ridicat sau manipulat să fie evaluată în funcție de următoarele variabile:

- Greutatea obiectului manipulat;
- Poziția încărcăturii în raport cu caroseria – măsurată atât la punctul de plecare, cât și la finalul ascensorului, din punct de vedere al coordonatelor orizontale și verticale;
- Frecvența de ridicare;
- Perioada sau durata - timpul total al operației de ridicare;
- Posibilitate de prindere sau apucare.

Măsuri recomandate

- Greutatea obiectului manipulat;
- Poziția încărcăturii în raport cu caroseria – măsurată atât la punctul de plecare, cât și la finalul ascensorului, din punct de vedere al coordonatelor orizontale și verticale;
- Frecvența de ridicare;
- Perioada sau durata - timpul total al operației de ridicare;
- Posibilitate de prindere sau apucare.

Fig. 17: Riscuri ergonomice și prevenire – Tălpuirea și finisarea încălțămintei

2.7.4 Riscuri psihosociale

Riscuri psihosociale: asociate cu modul în care este proiectată, organizată și gestionată munca și care, în interacțiune cu contextele sociale și de mediu și cu abilitățile și nevoile lucrătorilor, pot cauza prejudicii psihologice, fizice sau sociale. Acestea includ, printre altele, stresul profesional, hărțuirea (morală și sexuală) și violența la locul de muncă.

Fig. 18: Riscuri psihosociale

Măsuri de prevenire

Prevenirea riscurilor psihosociale la locul de muncă necesită implicarea activă și dinamică a angajatorului și a lucrătorilor și a reprezentanților acestora.

Măsurile preventive sau organizatorice ar trebui să fie îndreptate către sursa problemei (factorii de risc) și să se concentreze pe situația de muncă și ar trebui să urmărească creșterea resurselor lucrătorilor, permițându-le să facă față cerințelor sarcinilor.

Exemple:

- Modificări ale programului și regimurilor de lucru;
- Reorganizarea conținuturilor funcționale;
- Modificarea ergonomică a posturilor de lucru;
- Instruire și informare;
- Participarea și consultarea lucrătorilor și a reprezentanților acestora.

3 Concluzii – Importanța implementării și certificării sistemelor de management SSM

În prezent, implementarea și certificarea unui sistem de management SSM reprezintă o valoare adăugată pentru toate organizațiile.

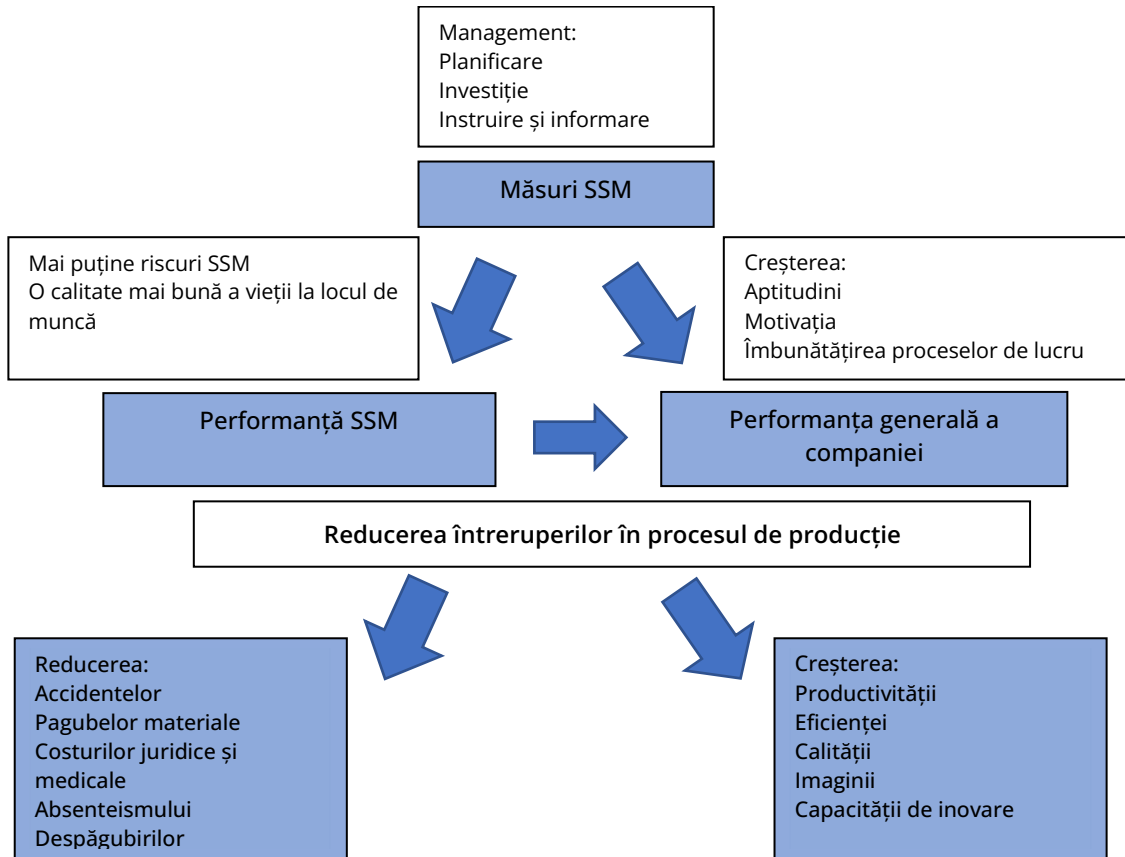

Fig. 19: SSM ca investiție

Bazat pe structura de nivel înalt a ISO - Organizația Internațională pentru standardizare, ISO 45001 permite integrarea ușoară cu alte sisteme de management existente, cum ar fi ISO 9001 (Cerințe ale sistemului de management al calității) și ISO 14001 (Sisteme de management de mediu).

ISO 45001 - Sisteme de management al sănătății și securității în muncă - Cerințe cu îndrumări de utilizare, este conceput ca un instrument pentru a ajuta la stabilirea și îmbunătățirea mediului de lucru în materie de sănătate și securitate, prevenirea accidentelor și, în multe cazuri, depășirea cerințelor legale.

Principalele beneficii ale implementării și certificării ulterioare în conformitate cu acest cadru sunt:

- Reducerea riscurilor de accidentare și îmbolnăviri profesionale;
- Îmbunătățirea imaginii organizației;
- Dovada angajamentului de a respecta legislația;
- Reducerea costurilor (despăgubiri, prime de asigurare, pierderi rezultate în urma accidentelor, zile lucrătoare pierdute);
- Satisfacția și motivarea angajaților îmbunătățite prin promovarea și asigurarea unui mediu de lucru sigur și sănătos;
- Integrarea activităților de prevenire pentru întreaga organizație;

- Reducerea ratei de absenteism;
- O mai mare eficacitate și proactivitate în planificarea operațională.

Cerințele sistemului de management SSM – ISO 45001: 2018

Implementarea unui sistem de management al SSM începe cu o bună planificare care vizează angajamentul, delegarea de responsabilități și competențe.

Fundamente și caracteristici propuse de ISO 45001:2018 pentru implementarea sistemului de management SSM:

1. Contextul Organizației
2. Conducerea
3. Planificarea
4. Suportul
5. Operațiunile
6. Evaluarea performanței
7. Îmbunătățirea

Obiectivul major al ISO 45001 este contextul organizațional. Acest standard încorporează conceptul PDCA (Planificați - Efectuați - Verificați - Acționați):

Modelul PDCA în proiectul ISO 45001

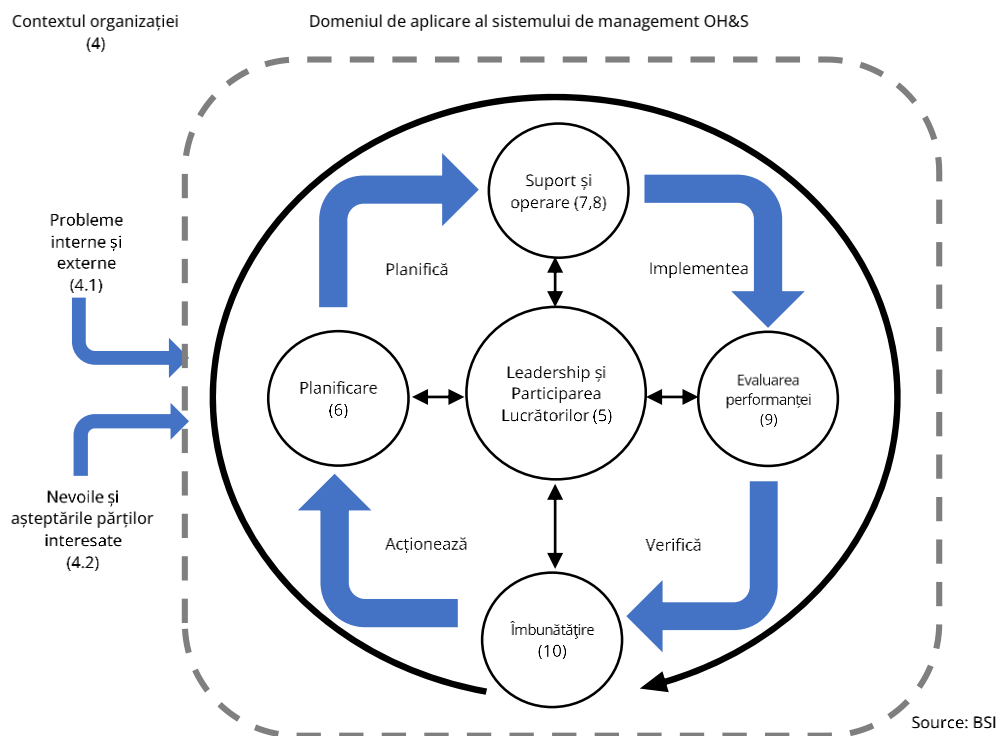

Fig. 20: Model PDCA – ISO450001

Această metodologie promovează îmbunătățirea continuă și eficiența sistemelor de management al SSM și a unui management integrat cu alte sisteme implementate în organizație.

Rezultatele sunt menite să elimine și să minimizeze riscurile SSM prin luarea de măsuri eficiente de prevenire și protecție.

4 Lista figurilor

Fig. 1 Sferele de activitate ale DIA-CVET și relația lor cu procesul de producție.	4
Fig. 2: Strategii de management	7
Fig. 3: Elemente principale ale Sistemului de Management al SSM.....	8
Fig. 4: SSM – serviciu intern	10
Fig. 5: SSM – serviciu extern	11
Fig. 6: Dosar de Sănătate și Securitate în Muncă	15
Fig. 7: Sistemul de Management al Prevenției	17
Fig. 8: Managementul Riscurilor	18
Fig. 9: Ciclul de producție a încălțămintei - evaluarea riscurilor.....	20
Fig. 10: Evaluarea riscurilor chimice	21
Fig. 11: Măsuri de prevenire și protecție a riscurilor chimice	22
Fig. 12: Pericole chimice - simboluri	23
Fig. 13: Riscuri mecanice – prevenire și protecție.....	23
Fig. 14: Riscuri mecanice și prevenirea lor în fabricarea încălțămintei	24
Fig. 15: Riscuri ergonomice și prevenirea lor - Coserea încălțămintei.....	25
Fig. 16: Riscuri ergonomice și prevenire - Croirea și coaserea încălțămintei	25
Fig. 17: Riscuri ergonomice și prevenire – Tălpuirea și finisarea încălțămintei.....	26
Fig. 18: Riscuri psihosociale	26
Fig. 19: SSM ca investiție	27
Fig. 20: Model PDCA – ISO450001.....	28